

Het afscheid van overleden kinderen

De Wending: speciale uitvaartonderneming voor het begraven of cremeren van kinderen en jongeren

Ellen Kruijer en
Cornelieke Pieters

In Culemborg is begin dit jaar de Wending van start gegaan; de allereerste uitvaartonderneming die zich speciaal richt op het begraven of cremeren van kinderen en jongeren. Volgens de initiatiefneemsters vereist 'de laatste gang' van een kind een andere aanpak dan een normale uitvaart. Bovendien biedt specialisatie de mogelijkheid tot het aanbieden en ontwikkelen van 'speciale producten'. Een dubbelinterview.

Initiatiefneemsters Ellen Kruijer (rechts) en Cornelieke Pieters (links).

Kruijer en Pieters zijn eigenaar van de Wending.

Reacties

“N a het kennismakingsgesprek was ons al gauw duidelijk dat we met jullie verder wilden gaan. Niet alleen omdat jullie respect toonden voor onze onzekerheid welk soort ondernemer we nu zouden willen, maar ook omdat jullie te kennen gaven dat jullie graag met onze zoon, in de laatste fase van zijn leven, kennis wilde maken. Plezierig was het contact tussen die eerste kennismaking en het daadwerkelijk sterven van onze zoon.”

“Het ontdekkende voor ons was dat persoonlijke betrokkenheid voor jullie heel goed te combineren leek met zakelijkheid en doortastendheid. En dat is nodig in dit soort dagen. Onze twijfels of het toch niet handiger was om een plaatse-

lijke ondernemer in de arm te nemen werden geloochenstraft. Het aardige was juist dat jullie met frisse, nieuwe ogen door de kerk en over de begraafplaats banjerden, niet gehinderd door enige conventies. Bijzonder vonden wij en de school, dat jullie ook contact hebben gezocht met de school van onze zoon.”
“Wij zijn nu heel blij dat wij in het Wilhelmina kinderziekenhuis jullie telefoonnummer hebben gekregen. Wij hadden uitgesproken opvattingen over de wijze waarop we van onze dochter afscheid wilde nemen. Wat wij heel sterk van jullie vinden, is dat jullie heel veel oog hadden voor ons en onze wensen en dat jullie vervolgens aan de slag gingen om het zo te regelen als wij graag wilden. Dat is jullie goed gelukt. Jullie voelden ons uitstekend aan en daarmee hebben jullie ons enorm geholpen. Wij kijken met

een goed gevoel terug op de periode dat onze dochter bij ons thuis opgebaard lag en op de afscheidsbijeenkomst in de school.”

Met gepaste trots leggen Ellen Kruijer en Cornelieke Pieters enkele dankbrieven op tafel. Bovenstaande citaten zijn afkomstig van enkele klanten. De initiatiefneemsters hadden, na een jaar van intensieve voorbereiding, de stille hoop zo rond april de eerste klant te mogen verwelkomen. Half mei begeleidden ze echter reeds de zevende uitvaart. “Behalve dat we zelf verbaasd zijn, bereiken ons ook uit de branche opmerkingen als “wie had dat kunnen denken”,” vertelt Pieters.

Keerpunt

De twee deden hun fascinatie voor de uitvaartbranche zo'n tien jaar geleden op. Door persoonlijke ervaringen raakten zij direct betrokken bij de dood van kinderen. "In die tijd praatte we met elkaar over hoe we het zelf zouden willen regelen bij de eventuele uitvaart van een eigen kind. Toen is de dood voor ons gaan leven. Beiden wisten we zeker dat wij het anders zouden willen dan alle uitvaarten waar we tot dan toe in ons eigen leven mee te maken hadden gehad," zegt Kruijer. "Wij zouden veel meer eigen inbreng willen hebben." Maar de daadwerkelijk stap tot de Wending liet nog even op zich wachten. Kruijer startte als zelfstandige, maar dan met het organiseren van feesten, waaronder geboortefeesten. Na acht jaar dit werk met plezier te hebben gedaan, was zij toe aan een nieuwe uitdaging. Pieters was uitgekeken op haar werk als loopbaanbegeleider en nam anderhalf jaar geleden ontslag. "We waren elkaar min of meer uit het oog verloren in die jaren, maar toen we beiden op een keerpunt in ons leven stonden, kwamen we elkaar weer tegen. We raakten aan de praat en al snel bleek dat de dood en kinderen ons nog steeds bezighield. Dat kon geen toeval zijn. Blijkbaar was het nu tijd om serieus te onderzoeken of en hoe we daar ons werk van wilden maken."

Oriëntatiejaar

Gaandeweg ontstond in het oriëntatiejaar het idee om een uitvaartonderneming voor kinderen en jongeren te starten. De keus voor alleen kinderen en jongeren had meerdere redenen. "De opdrachtgevers, de ouders, zijn doorgaans jong. Je hebt met school, met broertjes en zusjes en met vriendjes te maken. De sociale kring van kinderen is kwetsbaar. Kijk, als oma dood gaat dan is dat ook verdrietig. Maar als een kind komt te overlijden, is dat altijd oneerlijk, schokkend en niet-natuurlijk. Het beroert mensen op een ander, veel dieper niveau. Het leek van tevoren en blijkt nu ook in de praktijk, dat het heel bevredigend is als je merkt dat je met onze aanpak echt iets kunt betekenen voor mensen."

Ook markttechnische overwegingen leidde tot 'kinderen'. Deze specialisatie bestond nog niet en dat betekende dat er ook

niet al te veel energie verloren zou gaan aan concurrentieperikelen. "We willen onze tijd volledig richten op onze klanten. Daarin zit voor ons de bevrediging van dit werk," zegt Kruijer. "Bovendien denken we dat het werk voor ons boeiend blijft doordat we steeds weer in nieuwe plaatsen komen, met andere gebruiken en andere mensen," meldt Pieters. "Daarnaast proberen we met 'gelijkgestemden' te zoeken naar vormen van samenwerking."

In het oriëntatiejaar hebben de twee ook veel tijd gestoken in het leggen van contacten met 'de mogelijke doelgroep'. "In het begin met de nodige schroom omdat we een 'gevoelig product' verkopen. Maar al snel realiseerden we ons dat kinderen overlijden, ook als ons bedrijf er niet zou zijn. Terwijl wij vinden dat we echt wat extra's hebben te bieden voor die ouders. Deze gedachte heeft ons volledig over de schroom van het begin heen geholpen. Sindsdien proberen we zoveel mogelijk aan de weg te timmeren om ouders van ons bestaan op de hoogte te brengen. Ze moeten wel weten dat we er zijn," vertelt Kruijer. Publiciteit leidde onder meer tot afspraken bij ziekenhuizen, vroedvrouwen en belangenverenigingen zoals de Vereniging Ouders van Kinderen met Kanker (VOKK). Het werkgebied is midden Nederland.

Kwaliteitseisen

Over de eigen kwaliteitseisen raken de dames maar moeilijk uitgepraat. Maar het komt er eigenlijk in het kort op neer dat de Wending wil bewerkstelligen dat bij ouders en andere direct betrokkenen in de periode van overlijden tot uitvaart, zo weinig mogelijk mistige plekken ontstaan. "Dat de ouders het hele proces zo bewust mogelijk kunnen meemaken," vertelt Kruijer. "We staan ook volkomen blanco tegenover de keuze voor een kist of een lijkwade of wat dan ook." Behalve speciaal ontworpen kisten ("tussen 1.40 en 1.70 meter is er eigenlijk niets te koop") en apart ontworpen drukwerk ("voor kinderen tussen de zes en de vijftien is er ook weinig keus") kan de Wending ook bijvoorbeeld een speciale circusvoorstelling of een optreden van een verhalenvertelster regelen. "Omdat wij ons specialiseren in kinderen willen kistenmakers, drukkers of zo'n circus-

artiest er ook tijd en moeite in steken om iets bijzonders te ontwikkelen. De branche weet zelf ook wel dat de producten niet op deze doelgroep zijn toegesneden en doordat wij aankloppen, zien ze zelf ook een kans om in die leemte te voorzien. Onze 'vraag' versterkt de productontwikkeling," meent Kruijer. "De begrafeniswereld is heel gesloten en afwijzend tegen al te veel vernieuwing, zo was ons voorgespiegeld. Maar eigenlijk stuiten we tot nog toe vrijwel niet op weerstand."

Tijd en ruimte

Voor het eerste gesprek wordt ruim de tijd genomen. Ook komt daarin de mogelijkheid ter sprake om uitstel van begraven of cremieren aan te vragen. Dit heeft als voordeel dat er meer tijd is voor het vormgeven en regelen van de uitvaart. In het eerste contact vertellen ouders wat zij willen en niet willen. We merken dat dit gaandeweg de week weer kan veranderen. Als je ouders de tijd, vertrouwen en ruimte biedt, willen ze bijvoorbeeld op een gegeven moment toch hun kind zelf vasthouden, wassen en aankleden. Achteraf zijn ze daar altijd heel blij mee. We vragen ouders ook om mee te gaan naar het mortuarium als we hun kind gaan ophalen. Of we nemen ze mee bij het aangifte doen op het gemeentehuis. Dat is allemaal niet gebruikelijk. Maar je geeft mensen daarmee de kans om alles mee te maken en om met ons in gesprek te komen over wat ze nu echt willen."

Pieters en Kruijer doen veel met z'n tweeën. "Met z'n tweeën zie je meer en heb je minder kans iets te vergeten. De één rijdt naar de klant terwijl de ander met 'de mobiel' in de hand belt met gemeentes, crematoria, grafdelvers, kistenmakers en wat al niet meer."

Dat vele bellen is wel nodig, want in de branche heerst op veel niveaus het idee 'zo doen we het altijd'. Dan kan wat extra aandacht geen kwaad als het eens anders moet. "Die routines willen wij juist loslaten. Het gaat tenslotte om 'de achterblijvers' en er moet dus voor een vorm worden gekozen die past bij het overleden kind."

Pieters vult aan: "Een uitvaart van een kind beroert ons emotioneel ook. Doordat we dit samen beleven, kunnen we na afloop van de uitvaart onze ervaringen met elkaar delen. Het

is belangrijk om ook ons eigen welzijn in de gaten te houden. Want de uitvaart van een kind went nooit. En mocht dit wel zo zijn, dan wordt het tijd om met dit werk te stoppen."

Onvergeeflijk

Ondanks grote zorgvuldigheid is er ook wel eens iets mis gegaan tijdens een uitvaart. "Toen stonden we om het graf en zei ik "We zijn hier bij elkaar om ... te begraven". Ik noemde de naam van het zusje in plaats van de overledene," vertelt Pieters, die meteen begint te blozen als ze het verhaal vertelt. "Ik realiseerde het me meteen en bood direct mijn excuses aan. Dit is geloof ik toch een van de ergste dingen die een uitvaartondernemer kan overkomen. De verkeerde naam noemen. Ik wilde het liefst zelf in dat graf stappen. Gelukkig nam Ellen het toen van me over. Dat is ook een voordeel van met z'n tweeën werken. De ouders en de familie namen het ons gelukkig niet kwalijk. We hadden in de week voorafgaand blijkbaar genoeg krediet opgebouwd. Terwijl ik het nog steeds onvergeeflijk vind en het er nog benauwd van krijg als ik aan dat moment terugdenk."

Correspondentie

De Wending, Dahliastraat 80-82, 4101 HE Culemborg
telefoonnummer: (0345) 524 471, e-mail: info@uitvaartde-wending.nl, internet: www.uitvaartde-wending.nl

De een z'n dood.....

*Als het gevecht is verloren
Trekken jullie ten strijde
Met blote handen
Met lief en lef
De dood te lijf*

*En je geeft de verslagenen
Te eten van hun eigen brood
Want je gelooft in het leven
Als de verloren winnaar.*

*(Gekregen gedicht bij de opening van de Wending
door Bart Pieters)*